

Az antiszemiták soha nem említették, hogy a zsidók ki voltak zárva egy egész sor olyan foglalkozási ágból és területről, ahol jobbra arisztokraták és dzsentrik működtek. A mezőgazdaságban csak 0,3%-os volt a zsidó részvételi arány, a közhivatalnokok között és az igazságszolgáltatásban mindössze 1,6%-os, s még ennél is jelentéktelenebb a katonai pályán.¹⁴

Az ország nehéziparában és bankrendszerében néhány zsidó származású magyarnak jelentős szerepe volt, mindazonáltal a zsidóságon belül ezek szinte észrevehetetlenül kevesen voltak. Többségük ki is keresztelkedett, szoros szálak fűzték az arisztokrata uralkodó osztályhoz, a zsidósággal viszont alig volt kapcsolatuk.

A százalékos adatok ellenére a zsidóság általános gazdasági helyzete a háború utáni válságok idején romlott. 1920-ban 227 868 önálló iparost tartottak számon az országban, közülük 28 090 a zsidó, azaz 12,3%, 1930-ban viszont a 216 516-ból már csak 23 866, vagyis 11%. Az üzleti és pénzügyi életben 1920-ban 75 149 önálló vállalkozó tevékenykedett, 1930-ban már 83 995, de ebből a zsidók száma 53,7%-ról (40 275) 45,5%-ra (38 295) esett vissza. Az iparban volt néhány zsidó vagy zsidó származású, aki a gépgyártásnak és a nehéziparnak jelentős hányadát tartotta kezében vagy ellenőrizte, gondoljunk a Weiss Manfréd Művekre. Ámde az iparban dolgozó 140 000 zsidónak 95%-a kisiparos volt, illetve munkás és tanonc. Az üzleti életben is hasonló volt a helyzet, itt a zsidók részvételi aránya 43,0%, de a zsidó tulajdonú egységek zöme kis, családi vállalkozás. A zsidó üzletemberek zöme még Budapesten is meglehetősen szerényen élt. 1930-ban például a kb. 8000 zsidó üzletember közül 4800, vagyis 60%, családjával együtt egy-, legfőljebb kétszobás lakásban lakott.

Nem volt egyéb tehát mítosznál az az állítás, amelyet az antiszemita sajtó unos-untalan hangoztatott, hogy a zsidók általában jómódúak. Kétségkívül akadtak köztük gazdagok és olyanok, akik feltűnő jómódban éltek, de ezek száma viszonylag kicsiny volt. Ezzel szemben a zsidóságból többen nélkülöztek, mint a nem zsidó lakosságon belül. Stern Samu, a neológia vezetője szerint az 1930. évi népszámláláskor nyilvántartásba vett 444 567 zsidó közül 401 000, vagyis 90% a szegények szintjén élt. Nekik éppúgy nincs földjük vagy saját házuk, mint a 8 688 000 lélekszámú magyar lakosságon belül 6,9 millió nem zsidónak. Az össznépszerűségnek 5,1%-át tette ki a zsidóság, a szegények körében százalékarányuk azonban magasabb: 5,8%.¹⁵

Az 1938 és 1941 között visszacsatolt területeken a zsidók még rosszabb körülmények között éltek, minthogy ezek a területek gazdaságilag elmaradottabbak voltak, mint a trianoni Magyarország.